

Claudia LIPAN

Nervi de joacă

Universul lui Marin Sorescu este, în genere, arhetipal. Când iese din arhetip (și nu neapărat din poezie) el propune așa-numita „dramă de idei” – termen caduc din filele criticii literare înnodând în discursul său suflul ironic sau labirintul. O astfel de propunere a încercat să lanseze și regizorul Puiu Șerban când a montat la „Bulandra” piesa *Există nervi*. Având cinci personaje ilare, (ne)complicate, aparent puse pe treabă /realmente le-neșe, aceasta „jucărie de vorbe” a lui Sorescu atinge vârful toposului de întrebări anecdotice din *Matca* sau *Paracliserul*. Asta nu înseamnă cătuși de puțin că am scăpat de duelul sprintar și poetic al naratorului. El își intimidează eroii prin interiorizare, ascunzându-se în spatele orișicui printr-o falsă identitate a unor personaje care nu poartă nici un nume. Și, mă rog, de ce-ar purta unul câtă vreme personalitatea lor vine spre spectator, iar acesta din urmă alunecă în metafora scenică?

Regizorul apelează la o călăuză (Ion Besoiu) și la câțiva învățăcei, ai noștri tineri de la *Bulandra* (Gheorghe Ifrim, Vlad Zamfirescu, Alina Berzunteanu, Andreea Bibiri). Vlad Zamfirescu este locatarul unei case cu pereți albaștri, neliniștit că secolul (trecut) i-a distrus flora intestinală și o dată cu ea perspectivele, mesajele, ideile constante... Singurul în care crede este

Prietenul cel mai bun (Gheorghe Ifrim). Ca mai toți prietenii cei mai buni și el se raliază nevoii aproapelui, îi împărtășește durerea sau buna dispoziție, e sfătos și plin de calități pe care le are, firește, dar nimeni nu le recunoaște. Gheorghe Ifrim continuă schema afinității turandotiene și începe ziua vocalizând *sostenuto* pe voci de soprane, în fața ceștii cu cafea. Cafeaua *Locatarului* în a cărui bucătărie se afla. Cărtind împotriva inovatorilor, prietenii își leagă oful de progresul tehnic și medical. Urmează un schimb de replici neinteligibile, dar care motivează starea lor tolerantă de mai târziu.

Pe lângă ritmul poftei lor de vorbă apariția *Profesorului* (Ion Besoiu) cu teoria dispariției nervilor e chiar relaxantă și seamănă cu o lecție de educație civică. Confundarea casei cu un tren de călători (cu plase pentru bagaje, cu oglinzi care lipsesc) și buzna în viața unor oameni pe care nu i-a văzut niciodată, este un simplu sociologism. Lecția lui de viață se desfășoară într-o călătorie permanentă. Perioada de calm prevăzută de el e necunoscută. Pentru a-i convinge pe prieteni de această teorie, în joc se alătură două întrebări ajutătoare: *Femeia necesară* – onestă dar lipsită de luciditate (Alina Berzunteanu) și *Femeia în plus* – preocupată într-o agitație ambiguă care-i înghite discursul (Andreea Bibiri). Confuzia lor (leit, domnule, cu a *Profesorului!*) crește pe spatele ambiției unora de a nu renunța ușor la nevoile lor și de a se izola pentru a evita molipsirea.

Sorescu este dispus să comenteze ieșirea din labirint cu mijloacele unui tehnician. Conul de lumini și umbre unde se reflectă ființa păstrează la propriu imaginea pereților neterminați ai casei, a balcoanelor ca posibilă ieșire din labirint și înspre fericire a oamenilor. Lucid din întâmplare, așteptând recunoașterea casei și a *Locatarului* ei (soluție care apare în final prin somația de plată a chiriei), Vlad Zamfirescu încearcă prin tonuri comice sau dramatice să submineze înțelegerea eronată a situației create. Privind acest spectacol cuminte (subliniez, cuminte), curat (și de când nu s-a mai realizat unul?...), cu mijloace de expresie reduse până la „osul recuzitei“, am avut senzația pentru o clipă că actorii urcă prima oară pe scândură și învață să se joace. Dar joacă frumos...

Teatrul „L.S. Bulandra“ – Există nervi de Marin Sorescu. Regia: Puiu Șerban. Scenografia: Marius Al. Dumitrescu. Lumini: Lucian Moga. Cu: Ion Besoiu, Vlad Zamfirescu, Gheorghe Ifrim, Alina Berzunțeanu, Andreea Bibiri. Data premierei: 23 decembrie 2000.

VLAD ZAMFIRESCU și ION BESOIU

